

Republika Hrvatska
Općinski sud u Osijeku
Europska avenija 7
31000 Osijek

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Osijeku po sucu Spomenki Rodić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Tihane Klasić Vlajnić iz Josipovca, Slavonska 6., OIB:00032912850, zastupana po punomoćniku Marijanu Belčić, odvjetniku u Osijeku, protiv tuženika Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb, ul. Franje Račkog 6, OIB: 02535697732, zastupan po punomoćniku Ani Mariji Udiljak, odvjetnici u Zagrebu, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon rasprave zaključene 23.rujna 2026. u nazočnosti tužiteljice osobno, zamjenika punomoćnika tužiteljice Branka Kobaš, odvjetnika u Osijeku i zamjenika punomoćnika tuženika Matee Grigić, odvjetničke vježbenice u Odvjetničkom društvu Rešetar i partneri iz Osijeka, 14. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- iz čl. 10. st. 2. Ugovora o kreditu br. 9011518512, sklopljenog dana 09.06.2006. godine između tužitelja i tuženika, potvrđenog dana 16.06.2006. godine po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-1286/06, u dijelu odredbe koji glasi:

“...Korisnik kredita dužan je platiti naknadu za prijevremenu otplatu kredita u visini utvrđenoj aktima Banke važećim na dan prijevremene otplate.”.

II. Nalaže se tuženiku da tužitelju plati prouzročeni parnični trošak u iznosu od 390,00 EUR, sa zateznom kamatom tekućom od 14.listopada 2026, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužiteljica je 6. lipnja 2026. podnijela tužbu protiv tuženika u kojoj tužbi navodi da dana 09.06.2006. godine tužitelj i tuženik sklopili su Ugovor o kreditu br. 9011518512, potvrđen dana 16.06.2006. godine po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-1286/06, prema kojem je tuženik kao kreditor tužitelju kao korisniku kredita, odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti u iznosu od 58.000,00 CHF po srednjem tečaju za CHF tečajne liste Banke važeće na dan korištenja kredita. Citiranim Ugovorom, ugovoren je rok otplate kredita u trajanju od 20 godina kroz otplatu u jednakim mjesečnim anuitetima. Predmetnim tipskim Ugovorom u članku 10. st. 2. ugovorena je naknada za prijevremenu otplatu kredita i to u skladu s Odlukom o tarifi naknada Banke. Tuženik je prilikom isplate kredita dana 21.12.2011. godine naplatio tužitelju naknadu za prijevremenu otplatu kredita u iznosu od 3.053,10 kn, a koja protuvrijednost, prema fiksnom tečaju konverzije HRK u EUR utvrđenog Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznosi 405,22 EURA. . O ugovornoj odredbi za tzv. „prijevremenu otplatu kredita“ nije se pojedinačno pregovaralo, već je ista kao takva unaprijed formulirana i od strane tuženika (banke) implementirana u tipskom ugovoru na koji tužitelj kao potrošač nije imao utjecaja. Naime, tužitelju nije bila razjašnjena relacija odnosa između iznosa naknade i usluga na ime kojih se ista naplaćuje. Navedena odredba nije bila ugovorena u dobroj vjeri te je suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovala značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, zbog čega je ista nepoštena i ništetna te ne proizvodi pravni učinak. S obzirom da je tuženik temeljem gore navedene nepoštene odredbe o izlaznoj naknadi u predmetnom ugovoru istu naplatio i time stekao nepripadajuću imovinsku korist, navedeni je kao nepošten stjecatelj, sukladno čl. 1115. ZOO-a, takovu dužan vratiti zajedno sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama. Slijedom svega navedenoga, tužitelj predlaže da nadležni sud donese slijedeću presudu:

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- iz čl. 10. st. 2. Ugovora o kreditu br. 9011518512, sklopljenog dana 09.06.2006. godine između tužitelja i tuženika, potvrđenog dana 16.06.2006. godine po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-1286/06, u dijelu odredbe koji glasi:

“...Korisnik kredita dužan je platiti naknadu za prijevremenu otplatu kredita u visini utvrđenoj aktima Banke važećim na dan prijevremene otplate.”

II. Nalaže se tuženiku da tužitelju plati prouzročeni parnični trošak zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja presude pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da ističe da se protivi tužbi i tužbenom zahtjevu u cijelosti budući da su isti neosnovani. Navodi da tužbu treba odbaciti budući da je riječ o tužbi za utvrđenje, a tužitelj nema pravni interes za postavljanje takvog tužbenog zahtjeva. Sukladno odredbi članka 187. Zakona o parničnom postupka tužitelj može tužbom tražiti da sud samo utvrdi postojanje odnosno

nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave ako za to ima pravni interes. Tužitelj predmetnim tužbenim zahtjevom traži utvrđenje ništetnim predmetne odredbe ugovora o kreditu. Tek bi u slučaju da je doista i postavljen zahtjev za isplatu u trenutku podnošenja tužbe postojao pravni interes. Budući da zahtjev za isplatu nije postavljen, tužitelj nema pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđenje. Odvjetnica Anamarija Udiljak Ulica grada Vukovara 224/III, 10 000 Zagreb, e-mail: odv.anamarija.udiljak@gmail.com, mob: 092/1751-858. Također, za tužitelja nije postojala zapreka da istom tužbom potražuje i utvrđenje i isplatu, a iz kojeg kondemnatornog zahtjeva bi proizlazio njegov pravni interes.

Dakle budući da tužitelj postavlja samo deklaratorni tužbeni zahtjev, a iz tužbe i tužbenog zahtjeva ne proizlazi da bi postojao pravni interes tužitelja za postavljanjem takvog zahtjeva, tužbu treba odbaciti. Usprkos činjenici da tužbu zbog nedostatka pravnog interesa treba odbaciti, tuženik opreza radi ističe kako slijedi. Tuženik prigovara naznačenoj vrijednosti predmeta spora. Tužitelj ovom tužbom traži utvrđenje ništetnosti predmetne odredbe ugovora o kreditu. Deklaratorni tužbeni zahtjev može se postaviti samo ako tužba može svojim rezultatom donijeti korist osobi koja ju je podnijela. Tako i Sud EU u Presudi C-133/12 P u kojoj je navedeno:

„U tom pogledu prvo valja podsjetiti na to da je tužba za poništenje koju podiže fizička ili pravna osoba dopuštena samo pod pretpostavkom da ta osoba ima interes da pobijani akt bude poništen. Taj interes pretpostavlja da poništenje odnosnog akta može samo po sebi imati pravne posljedice i da tužba tako može svojim rezultatom donijeti korist osobi koja ju je podnijela.

Drugo, akt čije se poništenje traži mora se sukladno drugom dijelu rečenice članka 263. stavka 4. UFEU-a na tužitelja odnositi ne samo izravno nego i osobno, u smislu da taj akt mora izravno utjecati na pravni položaj tih stranaka te ne ostavljati tijelima nadležnima za implementaciju odnosnog akta diskrecijske ovlasti, pri čemu je ona isključivo automatskoga karaktera i proizlazi samo iz propisa Unije, bez primjene drugih posrednih pravila.“

S obzirom na navedeno, tuženik još jednom ukazuje da tužitelj nema pravni interes za postavljanjem samo deklaratornog tužbenog zahtjeva. Nadalje, svakako je jasno da je predmet ovog spora neodvojivo povezan s predmetnom naknadom. Slijedom navedenog, tuženik smatra da se vrijednost predmeta spora treba utvrđivati prema vrijednosti predmetne naknade jer se vrijednost predmeta spora kod deklaratornih tužbenih zahtjeva utvrđuje u paušalno propisanom iznosu od 1327,22 EUR upravo zbog toga jer je zakonodavac bio primoran odrediti vrijednost predmeta spora u slučaju kada istu vrijednost nije moguće utvrditi – što bi trebao biti slučaj kod deklaratornih tužbenih zahtjeva. Međutim, u ovom postupku tomu nije tako jer je jasno da je deklaratorni zahtjev podnesen isključivo kako bi se utvrdila ništetnom predmetna odredba temeljem koje je tužitelj trebao platiti naknadu. U tom smislu govori i Presuda VSRH posl.br. Rev 374/2013-3 od 06.12.2017. kojom je pojašnjeno da se deklaratorni zahtjev istaknut uz tužbeni zahtjev na činidbu u slučaju kada on treba poslužiti samo za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva na činjenje ne uzima u obzir pri utvrđivanju vrijednosti predmeta spora. Ovakvo stajalište dodatno potvrđuje i brojna sudska praksa primjerice presuda ŽS Varaždin posl.br. GŽ 1608/2016 od 10.11.2017., presuda ŽS Zagreb posl. br. GŽ4623/23, Odluke i ustaljena shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske npr.: VSRH Rev 374/2013-3, VSRH Rev-1927/17 od 18. siječnja 2022. Revt-156/13 od 7. svibnja 2014., Revr- 475/08 od 27. listopada 2008., Revr-774/05 od 13. prosinca 2005., Revr- 220/04 od 15. rujna 2004. i dr.

Dakle, gore navedeno pojašnjenje VSRH može se analogno primijeniti i u ovom postupku. Slijedom navedenog, tuženik predlaže da Sud utvrdi vrijednost predmeta spora sukladno navodima tužitelja o iznosu navodno plaćene naknade (a ukoliko ista

nije plaćena ili se tužitelj o tome nije očitovao, tada je jasno da tužbu treba odbaciti budući da u tom slučaju pravni interes nedvojbeno izostaje).

Tuženik prigovara statusu tužitelja kao potrošača. Predmetna naknada za prijevremeni povrat kredita utvrđena u skladu s aktima tuženika predstavlja slobodno ugovorenu naknadu koju su stranke ugovorile kao posljedicu prijevremenog povrata kredita. Odredbom članka 1024. Zakona o obveznim odnosima (dalje u tekstu: „ZOO“) regulirani su raskid ugovora i vraćanje kredita prije roka. Odredbe članka 1024. ZOO-a ustanovljuju dva prava korisnika kredita: pravo na jednostrani raskid ugovora prije no što mu banka stavi na raspolaganje ugovorenu svotu kredita (stavak 1.) i pravo vratiti kredit prije roka određenog za vraćanje (stavak 2. i 4.). Odredbe članka 1021. ZOO-a propisuju da se ugovorom o kreditu ugovaraju iznos te uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita.

Odredbe članka 2. ZOO-a daju ugovornim stranama pravo da slobodno uređuju svoje ugovorne odnose. Tako su ugovorne strane slobodno ugovorile da je korisnik kredita, ovdje tužitelj, dužan kreditoru, ovdje tuženiku u slučaju prijevremenog povrata kredita platiti naknadu u skladu s javno objavljenim općim aktima tuženika. Riječ je dakle o slobodno ugovorenoj naknadi za prijevremenu otplatu kredita, a ne o obračunatoj kamati. Naknada je obračunata na način kako je i ugovorena - sukladno javno objavljenim općim aktima tuženika. Tuženik je potvrdio da je upoznat sa svim aktima kreditora, ovdje tuženika, (među ostalim i aktom tuženika koji regulira naknadu za prijevremenu otplatu) te je pristao na njihovu primjenu. Navedeno stajalište u pravno i činjenično istovjetnim postupcima potvrđuje i brojna sudska praksa primjerice presuda i rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od dana 26.04.2022. posl.br. PŽ-4595/2021 cit.:

„Dakle, prema odredbi članka 1022. stavka 2. ZOO-a ugovorom o kreditu utvrđuje se iznos te uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita pa sukladno toj odredbi kao i odredbi članka 2. ZOO-a (sloboda uređivanja obveznih odnosa), naknada za prijevremeni povrat kredita predstavlja ugovornu naknadu koju su stranke slobodne ugovoriti kao posljedicu prijevremenog povrata kredita.“

Tako Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i u presudi od dana 07.09.2022. posl.br. PŽ-4105/2021 cit.:

„S obzirom na narav sporne tražbine koja predstavlja ugovorenu naknadu koju korisnik kredita plaća davatelju kredita u slučaju prijevremene otplate kredita, valja krenuti od odredbe čl. 1024. ZOO-a kojom je propisana mogućnost korisnika kredita vratiti kredit i prije roka određenog za vraćanje, uz određene uvjete. On je dužan o tome unaprijed obavijestiti banku (st. 2.). U takvom slučaju, korisnik kredita dužan je naknaditi štetu ako ju je davatelj kredita pretrpio (st. 3.). U slučaju vraćanja kredita prije određenog roka, banka ne može uračunati kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti (st. 4.). Dakle, tom zakonskom odredbom nije zabranjeno ugovaranje predmetne naknade niti ima mjesta zaključku da bi takva ugovorna odredba bila protivna prisilnom propisu, Ustavu Republike Hrvatske ili moralu društva, odnosno javnom poretku. Naprotiv, njome su stranke uredile tužiteljevo zakonito pravo i mogućnost na prijevremeni povrat kredita, koje je u ovom slučaju tužitelj iskoristio.“

Ugovaranje naknade za prijevremenu otplatu kredita u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu broj 9011518512 izrijeком je bilo dopušteno odnosno uređeno zakonskim odredbama i to prvenstveno odredbama koje uređuju poslove kreditiranja. Nadalje, i propisi koji su na snazi u trenutku sastava ovog podneska također izrijeком dopuštaju ugovaranje naknade u poslovima kreditiranja potrošača. Tako Pravilnik o naknadama na potrošačke kredite (nadalje u tekstu: „Pravilnik“) propisuje vrste naknada koje vjerovnik zaračunava za obavljanje usluga u poslovima kreditiranja

potrošača. Odredbama članka 3. Pravilnika propisano je cit.: „Za obavljanje usluga u poslovima kreditiranja potrošača vjerovnik može obračunavati i naplatiti naknade, i to: naknadu za obradu kreditnog zahtjeva, naknadu za vođenje kredita, naknade za promjene po kreditu, naknade za prijevremenu otplatu kredita, naknade za otkaz ugovora o kreditu, naknade za izdavanje obavijesti i potvrda na zahtjev klijenta ili zbog okolnosti na koje vjerovnik nije mogao utjecati, naknada/premija za osiguranje potraživanja. “Nadalje, Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju (nadalje u tekstu: „ZPK“) uređuje pitanje naknada koje čine ukupne troškove kredita za potrošača, točnije dopušta ugovaranje naknada (izuzev naknade za obradu i/ili odobravanje-stupio na snagu nakon sklapanja ugovora o kreditu). I Direktiva 2008/48/EZ Europskoga Parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkom kreditu propisuje da se ukupni troškovi kredita sastoje od ukupnih troškova kredita za potrošača, a što znači svi troškovi, uključujući kamate, provizije, pristojbe ili bilo koju drugu vrstu naknade koju potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i koji su poznati vjerovniku. Dakle, ugovaranje naknada za prijevremenu otplatu kredita bilo je dopušteno i uređeno u trenutku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu, a i nadalje jest dopušteno i uređeno nacionalnim i europskim zakonodavstvom (uz smanjenje opsega naknada koje se mogu ugovoriti). Dodatno se ističe da Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju kao posljedicu kršenja odredbi o naplati predmetnih naknada odredbama članka 41. propisuje prekršajnu odgovornost vjerovnika, a ne ništetnost odredbi. Iz svega navedenog razvidno je da je u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu, gore citiranim odredbama bilo izrijeком dopušteno ugovoriti naknadu za prijevremenu otplatu kredita, a da je intencija zakonodavca, kako je to vidljivo iz trenutno važećeg zakonodavstva, da posljedica u slučaju kršenja odredbi (do čega u ovom slučaju nije niti došlo) nije ništetnost već prekršajna odgovornost vjerovnika, ovdje tuženika. Usprkos gore citiranim odredbama koje predstavljaju lex specialis u odnosu na druge odredbe koje na općenit način uređuju zaštitu potrošača, ističe se da sukladno odredbi članka 84. Zakona o zaštiti potrošača, nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive. Odredbom članka 10.2 predmetnog Ugovora o kreditu jasno je i nedvosmisleno ugovoreno da će ovdje tužitelj kao korisnik kredita platiti tuženiku naknadu za prijevremenu otplatu u visini utvrđenoj aktima Banke. Potpisom predmetnog ugovora o kreditu tužitelj je potvrdio da je upoznat s Općim uvjetima poslovanja tuženika i da pristaje na njihovu primjenu, a da se na sve što nije ugovoreno predmetnim ugovorom o kreditu primjenjuju Opći uvjeti poslovanja tuženika i drugi akti tuženika kojima je regulirano kreditiranje građana te da pristaje na njihovu primjenu. Službenik tuženika koji je ugovarao ovaj kredit tužitelju je jasno iskomunicirao predmetnu odredbu o naknadi i to tijekom pregovora oko ugovaranja ovog ugovora o kreditu, a isto mu je pojašnjeno i prilikom sklapanja ugovora o kreditu. Nadalje, i jednostavnim čitanjem predmetne ugovorne odredbe može se shvatiti koje protučinidbe se plaćaju (jasno iz samog naziva) te koji je njihov ekonomski doseg. Uzimajući u obzir sve gore navedeno, kao i činjenicu da su zaposlenici tuženika tužitelju tijekom pregovora ali i naknadno pojasnili na što se odnosi naknada za prijevremenu otplatu kredita, iako je isto razvidno već i iz samog naziva naknade, nejasno je kako je tužitelju i dalje navodno nepoznato koji troškovi se plaćanjem naknade za prijevremenu otplatu podmiruju. Iz svega navedenog proizlazi da je predmetna odredba jasna, uočljiva i razumljiva i da je omogućavala tužitelju da precizno odredi njene ekonomske posljedice, iz čega proizlazi da je odredba transparentna pa nije dopušteno ocjenjivati je li takva odredba poštena. Tužitelj je prije prijekvremene otplate kredita tuženiku podnio zahtjev za prijekvremenu

otplatu nakon čega je tuženik sukladno ugovoru o kreditu i primjenjivim aktima obračunao ugovorenu naknadu za prijevremenu otplatu na koji obračun je tužitelj pristao budući da je isti izvršen sukladno ugovoru i volji ugovornih strana. Također i brojne pravomoćne presude sudova u Republici Hrvatskoj u pravno i činjenično istovjetnim postupcima utvrđuju da su „odredbe Ugovora kojima je tužiteljica tuženici dužna platiti naknadu u određenom postotku od iznosa kredita su vrlo razumljive i jasne, te ih je tužiteljica jednostavnim iščitavanjem mogla uočiti i shvatiti, jer je bilo jasno i precizno navedeno, to nema mjesta ocjeni te odredbe u smislu Direktive i ZZP-a. “Navedeno stajalište potvrđeno je u pravomoćnim presudama: Presuda Županijskog suda u Zagrebu posl. br. 35 GŽ-633/19-2 od 14. siječnja 2020. godine, Presuda Općinskog suda u Splitu posl.br. P-3325/17 od 9. studenog 2018. godine, Presuda Županijskog suda u Zagrebu posl. br. 3GŽ-4583/2018-2 od 3. rujna 2019. godine, Presuda Općinskog suda u Splitu posl. br. P-3326/2017-8 od 17. svibnja 2018. godine, Presuda Općinskog suda u Splitu posl. br. P-3322/17 od 26. ožujka 2021. godine. Nadalje, iz Presude Suda EU C-621/17 proizlazi da članak 4. st. 2. i članak 5. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba treba biti jasno i razumljivo sastavljena NE nalaže da u odredbama ugovora o potrošačkom zajmu, o kojima se nisu vodili pojedinačni pregovori i u kojima se točno utvrđuju iznosi troškova upravljanja zajmom i isplatne naknade na teret potrošača, njihova metoda izračuna i trenutak kada ih je potrebno platiti – također treba detaljno navesti sve usluge koje se pružaju u zamjenu za predmetne iznose.

Dakle, sukladno citiranoj presudi nije potrebno navesti točne usluge koje se pružaju s obzirom da se priroda stvarno pruženih usluga može razumno shvatiti ili izvesti iz cjelokupnog ugovora. Nisu ispunjene sve zakonom propisane pretpostavke da bi se odredba članka 10.2 predmetnog Ugovora o kreditu imala smatrati nepoštenom.

Sukladno odredbama mjerodavnog Zakona o zaštiti potrošača:

„(1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.“

VIIIa) Nejasno je u kojem dijelu i temeljem kojih kriterija je tužitelj ocijenio da bi predmetna odredba bila ugovorena suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Ako je ugovaranje naknade bilo je izrijeком dopušteno i uređeno zakonom, a tužitelj je znao koja je visina i svrha plaćanja naknade i na takvu odredbu je pristao odnosno istu je svojom voljom ugovorio, tada se postupanje tuženika ne može okarakterizirati kao postupanje suprotno načelu savjesnosti i poštenja.

VIIb) Predmetna odredba ne uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

Eventualna znatna neravnoteža utvrđuje se u svakom pojedinom slučaju uzimajući u obzir sve okolnosti (priroda robe i usluga odnosno predmet ugovora, popratne okolnosti vezano za njegovo sklapanje, nacionalno zakonodavstvo, druge odredbe tog ugovora).

Navedeno potvrđuje i Sud EU u Presudi od 14.03.2013., Aziz, C-415/11 kojom je pojašnjeno da pojam „znatnija neravnoteža“ na štetu potrošača, u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 93/13, treba ocijeniti na temelju analize nacionalnih pravila primjenjivih u slučaju nepostojanja sporazuma između stranaka kako bi se moglo ocijeniti stavlja li ugovor, i ako je tako, u kojoj mjeri, potrošača u nepovoljniji pravni položaj u odnosu na onaj predviđen nacionalnim pravom koje je na snazi.

Također, Sud EU i u Presudi od 16.01.2014., Constructora Principado, C-226/12 pojašnjava da da je na sudu koji je uputio zahtjev da, kako bi ocijenio postoji li eventualna znatnija neravnoteža, vodi računa o prirodi robe ili usluge na koju se dotični ugovor odnosi, oslanjajući se na sve popratne okolnosti vezane za njegovo

sklapanje kao i na sve druge odredbe tog ugovora (izreka).

U ovom konkretnom slučaju nacionalnim zakonodavstvom izrijekom je bilo predviđeno, dopušteno odnosno uređeno ugovaranje predmetne naknade, tužitelj je znao koju će tuženik protučinidbu izvršiti za tu naknadu (pojašnjeno mu je od strane službenika tuženika, jasno je iz samog naziva naknade, pojašnjeno i u općim uvjetima tuženika koje je tužitelj prihvatio), naknada je određena fiksno i nepromjenjivo. Slijedom navedenog, u predmetnom ugovornom odnosu ne postoji element koji bi uzrokovao znatnu neravnotežu polazeći prvenstveno od činjenice da je sam zakonodavac uredio ugovaranje naknade, a ista naknada ugovorena je sukladno zakonskim odredbama. Ugovaranje takve naknade na ime naknade za protučinidbu kreditne institucije, banke, uobičajeno je već dugi niz godina. Tužitelj je zasigurno prilikom ugovaranja kredita razmotrio i opće uvjete drugih kreditnih institucija te je odlučio sklopiti ugovor o kreditu upravo s tuženikom. Nadalje, razvidno je da sporna odredba koja se tiče naknade za prijevremenu otplatu kredita ne uzrokuje niti značajniju ekonomsku neravnotežu između ugovornih strana.

Uz sve navedeno, postojanje značajne neravnoteže, koja bi proizlazila iz odredbi ugovora o kreditu o kojima se navodno nije pojedinačno pregovaralo, potrebno je dokazati, a teret dokaza je na tužitelju.

„Naime, da bi se određene ugovorne odredbe o kojima se nije pojedinačno pregovaralo mogle smatrati nepoštenima i posljedično ništetnima, potrebno je da one suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuju značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (čl. 81. st. 1. i čl. 87. st. 1. ZZP/03). Teret dokaza ovih činjenica je na onome tko se na ništetnost poziva, dakle na tužitelju.“ Kako je ad V već pojašnjeno, naknada za prijevremenu otplatu ugovorena je sukladno odredbama ZOO kao uvjet vraćanja kredita sukladno odredbi članka 1021. istog zakona a u vezi s odredbom članka 2. koja daje ugovornim stranama pravo da slobodno uređuju svoje ugovorne odnose. Pogrešno tužitelj navodi i da je predmetna naknada neodređena budući da je jasno naznačeno da je ista utvrđena predmetnim aktom tuženika, a s kojim je tužitelj bio upoznat, što je potvrdio svojim potpisom (uz to, isti akti su i javno objavljeni). Slijedom svega navedenog tuženik predlaže da sud po provedenom postupku u cijelosti odbije tužbu i tužbeni zahtjev te da naloži tužitelju da tuženiku naknadi troškove postupka.

3. Radi utvrđenja odlučnih činjenica za rješenje ovog spora sud je proveo dokaze tako što je izvršio uvid u knjigovodstvenu karticu, dopis od 29. travnja 2026. Ugovor o kreditu, te saslušao tužiteljicu u svojstvu stranke.

4. Dakle, predmet spora je tužbeni zahtjev tužiteljice radi utvrđenja ništetnom odredbe predmetnog ugovora o kreditu o naknadi za prijevremenu otplatu kredita.

5. Nije sporno među parničnim strankama da su tuženik kao kreditor i tužiteljica kao korisnik kredita sklopili 9. lipnja 2006. Ugovor o kreditu br. 9011518512, potvrđen dana 16. lipnja 2006. godine po javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-1286/06, kojim ugovorom je tuženik kao kreditor tužiteljici kao korisniku kredita, odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti u iznosu od 58.000,00 CHF po srednjem tečaju za CHF tečajne liste Banke važeće na dan korištenja kredita.

Namjena kredita je za adaptaciju stambenog objekta (čl.2).

Rok otplate kredita je 240 mjeseci (čl.7.1.).

Člankom 10. st. 2. ugovorena je naknada za prijevremenu otplatu kredita u visini utvrđenoj aktima banke važećim na dan prijevermene otplate.

6. Nije sporno da je tuženik naplatio tužiteljici naknadu za prijevremenu otplatu kredita u iznosu od 3.053,10 kn, što preračunato prema fiksnom tečaju konverzije iznosi 405,22 EUR (stranica 39 spisa).

7. Tužiteljica Tihana Klasić Vlajnić, saslušana u svojstvu stranke je izjavila da 2006. godine trebala su joj sredstva za adaptaciju stambenog objekta, te se odlučila na podizanje kredita. Obratila se Privrednoj banci Zagreb d.d. Podružnica Osijek, radi podizanja kredita. Kao najbolja opcija ponuđen joj je kredit u valuti CHF. Kada je došla za realizaciju kredita, ugovor je bio unaprijed pripremljen, te je ugovor pročitala. U navedenom ugovoru nije ništa mogla mijenjati, rečeno joj je da je to tako. Uočila je odredbu o naknadi za prijevremenu otplatu kredita. Na upit o naknadi za prijevremenu otplatu kredita rečeno joj je da je to tako u svakom ugovoru. Nije joj objašnjeno kako se naknada obračunava po kojim parametrima i što je sadržano u naknadi. Ne može se sjetiti zbog proteka vremena da li je iznos naknade ustegnut od kredita ili je morala posebno platiti. U vrijeme sklapanja ugovora o kreditu bila je u radnom odnosu u Domu zdravlja Osijek, na radnom mjestu medicinska sestra. Nije imala privatnu firmu niti obrt. Sredstva kredita je utrošila u svrhu u koju je podignut. Kredit je sama otplatila i to prijevremeno, tako što je podigla drugi kredit u kunama u Hrvatskoj poštanskoj banci i tim sredstvima je zatvoren ovaj kredit u valuti CHF. Na pitanje zamjenika punomoćnika tuženika da li je pitala djelatnika banke da joj pročita i pojasni sve odredbe ugovora, tužiteljica je izjavila da jeste ali je dobila odgovor da je to tako. Na pitanje zamjenika punomoćnika tuženika ako tvrdi da je predmetna odredba ništetna i da nije trebala platiti naknadu zašto nije odmah od banke tražila da joj vrati novac, tužiteljica je izjavila da se zbog proteka vremena ne sjeća da li je tražila ili nije. Na pitanje zamjenika punomoćnika tuženika je li se obratila banci kada je saznala za ništetnost odredbe ugovora, tužiteljica je izjavila da se sjeća da je išla u banku da vidi da li se šta može učiniti sa kreditom u valuti CHF, te su joj rekli da je to tako i da se ne može ništa učiniti. Na pitanje zamjenika punomoćnika tuženika da li je temeljem ovog istog ugovora već ranije podnosila tužbu protiv banke zbog valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, tužiteljica je izjavila da nije. Na pitanje zamjenika punomoćnika tuženika da li je saznala za presude koje su donesene protiv banaka pravomoćne 2018. godine, tužiteljica je izjavila da nije (stranica 40 spisa).

8. Odredbom čl. 322. ZOO propisano je da je ništetan ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neki drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

9. Odredbom čl. 324. ZOO propisano je da ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora, ako on može opstati bez ništetne odredbe, i ako ona nije bila uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog kojeg je ugovor sklopljen (st. 1.), ali će ugovor ostati valjan čak i ako je ništetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje (st. 2.).

10. Temeljem odredbe čl. 327. ZOO na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba, a odredbom čl. 328. ZOO propisano je da pravo na isticanje ništetnosti se ne gasi.

11. Odredbom čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/2003) propisano

je da ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a prema stavku 2. navedenog članka smatra se da se o pojedinoj odredbi ugovora nije pojedinačno pregovaralo, ako je ta odredba unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Člankom 87. stavak 1. navedenog zakona propisano je da je nepoštena ugovorna odredba ništetna.

12.Odredbom čl. 1024. st. 2. ZOO propisano je da korisnik kredita može vratiti kredit i prije roka određenog za vraćanje, o čemu mora obavijestiti banku, a stavkom 3. navedenog članka propisano je da je korisnik kredita u tom slučaju dužan naknaditi štetu ako ju je davatelj kredita pretrpio. Stavkom 4. navedenog članka propisano je da u slučaju vraćanja kredita prije određenog roka banka ne može uračunavati kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti.

13.S obzirom na izloženo, te da je predmetni ugovor pisan na obrascu kojeg je unaprijed pripremio tuženik, te s obzirom da iz sadržaja predmetne odredbe proizlazi da nije precizno definirano odnosno ugovoreno na koji način će se formirati sporna naknada za prijevremenu otplatu kredita, odnosno nisu jasno ugovoreni parametri za navedeno, da iz provedenih dokaza proizlazi da se o predmetnoj odredbi nije pregovaralo, niti je tuženik dokazao da je potrošač faktički mogao utjecati na njezin sadržaj, s posljedicom da je tuženik pokazao spremnost promijeniti sadržaj navedene odredbe, a što je protivno načelu savjesnosti i poštenja i uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, to je takva odredba nepoštena, pa stoga i ništetna.

14.Za napomenuti je da prema pravnom shvaćanju sa sastanka predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 05. studenog 2020.godine (Zaključak br. Su IV -308/2020 pod brojem 8.) ugovorna odredba iz ugovora o kreditu kojim je ugovoreno pravo banke na naknadu za prijevremenu otplatu kredita, može biti utvrđena ništetnom, ako se o njoj nije pregovaralo, a što je upravo konkretan slučaj (Županijski sud u Zagrebu broj GŽ-746/21-2 od 17.kolovoza 2021.).

15.Dakle, u konkretnom slučaju imajući u vidu sadržaj odredbe čl. 10.2. ugovora o kreditu u dijelu o nakadi za prijevremenu otplatu kredita i navode tuženika u odgovoru na tužbu i tijekom postupka, evidentno je da predmetnim ugovorom o kreditu nisu ugovoreni parametri za procjenu i izračun troškova zbog vraćanja kredita prije roka, te je evidentno da plaćeni iznos u konkretnom slučaju nije odraz stvarne štete koju je tuženik navodno trpio zbog vraćanja kredita prije roka, iz čega slijedi da kod sklapanja ugovora o kreditu, a niti kod određivanja i naplate naknade za prijevremenu otplatu kredita tuženik te troškove odnosno navodno postojanje štete nije uopće izračunavao, niti procjenjivao tj. njezina postojanje, stvarni obim i visina nisu niti bili utvrđeni, te u plaćenom iznosu evidentno nije obračunata stvarna šteta. U konkretnom slučaju ugovorom nije ugovorena metoda izračuna visine predmetne naknade kojom bi tuženik bio ovlašten teretiti tužitelja u svrhu obeštećenja radi prijevremene otplate kredita, budući da se predmetna naknada određuje u visini utvrđenoj aktima banke važećim na dan prijevremene otplate, odnosno ugovorom

nije definirano temeljem čega i na koji način će visina iste naknade biti utvrđena u momentu prijevremene otplate kredita.

16. Stoga je s obzirom na izloženo osnovan tužbeni zahtjev tužitelja koji evidentno ima pravni interes za utvrđenje ništetnom odredbe čl.10.2. predmetnog ugovora o kreditu u dijelu kako to traži tužbom, s obzirom da po utvrđenju navedene odredbe ništetnom potrošač stječe pravo na restituciju neosnovano plaćenog iznosa, tj. pripada mu pravo zahtijevati isplatu iznosa koji je tužitelj platio na ime naknade za prijevremenu otplatu kredita, sa zateznom kamatom tekućom od dana plaćanja do isplate (čl. 214 ZOO/91;čl.1115. ZOO/05; čl.29. ZOO/05).

17. Iz sadržaja predmetnog ugovora o kreditu proizlazi da je namjena kredita – stambeni kredit za adaptaciju stambenog objekta, te da je korisnik kredita (tužiteljica) naznačena kao fizička osoba, dakle, izvan eventualne profesionalne djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja, jer bi to moralo biti navedeno u sadržaju ugovora, s napomenom da je tužiteljica saslušana u svojstvu stranke izjavila da u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu je bila u radnom odnosu u Domu zdravlja Osijek, da nije imala privatnu firmu, niti obrt, te je sredstva kredita utrošila u svrhu u koju je podignut. Stoga, s obzirom na izloženo nedvojbeno proizlazi da je tužiteljica u trenutku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu imala status potrošača.

18.U odnosu na prigovor zastare za navesti je da temeljem odredbe čl. 215. st. 1. ZOO/05 zastarijevanje počinje teći prvog dana poslije dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano.

18.1.Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske, na svojoj sjednici od 30. siječnja 2020. donio Zaključak koji glasi:

"Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO/05 (članak 104. stavak 1. ZOO/91) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora."

18.2.S obzirom na navedeno prigovor zastare nije osnovan.

19.Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl.154.st.1. ZPP, s napomenom da predmetni deklaratorni tužbeni zahtjev istaknut u tužbi, služi za ocjenu osnovanosti zahtjeva za isplatu koji tužitelj osnovom navedenog namjerava istaknuti, te je u konkretnom slučaju mjerodavna vrijednost predmeta spora prema vrijednosti novčane tražbine tužitelja koju može ostvariti osnovom utvrđenja ništetnom citirane odredbe o naknadi za prijevremenu otplatu kredita (naplaćena naknada u iznosu od 3.053,10 kn, što preračunato prema fiksnom tečaju konverzije, iznosi 405,22 EUR), a ne kako je to tužitelj naznačio u tužbi, tj. s obzirom na izloženo u konkretnom slučaju njegovo označavanje vrijednosti predmeta spora u iznosu od 1.340,50 EUR nije relevantno za odluku o naknadi parničnih troškova (VSRH Revr-774/ 2005-2 od 13.12.2005;Revr-475/2008 od 27.10.2008., Županijski sud u Puli broj GŽ-1313/2023-2 od 27.11.2023.; VTS RH broj PŽ-566/2025-2 od 21.07.2025.).

19.1. Naloženo je tuženiku naknaditi tužiteljici prouzročeni parnični trošak u ukupnom iznosu od 390,00 EUR, koji trošak se sastoji od troška zastupanja po punomoćniku odvjetniku za sastav zahtjeva banci za dostavu dokumentacije u visini od 10 bodova (Tbr.37.), sastav tužbe (Tbr.7.t.1.) 50 bodova, te za zastupanje na ročištu kod suda dana 23.09.2026. (Tbr.8.t.1.) u visini od 50 bodova, koji trošak je određen u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika plus PDV, te troška sudskih pristojbi na tužbu u zahtijevanom iznosu od 55,00 EUR i presudu u iznosu od 60,00 EUR.

20. Na dosuđeni iznos troška tužiteljici pripadaju zatezne kamate tekuće od dana donošenja presude do isplate (čl. 151. st. 3. ZPP-a, čl. 29. ZOO).

21. S obzirom na izloženo odlučeno je kao u izreci.

Osijek, 14. listopada 2026.

SUDAC
Spomenka Rodić

UPUTA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba. Žalba se podnosi u roku od 15 dana, putem ovog suda nadležnom Županijskom sudu. Za stranku koja je uredno obaviještena o ročištu za objavu presude rok za žalbu teče od dana objave presude, a za stranku koja nije uredno obaviještena o ročištu za objavu presude, rok teče od dana primitka pisanog otpredavanja presude.

DOSTAVITI:

- punomoćniku tužiteljice
- punomoćniku tuženika

Broj zapisa: **9-3088e-a31f4**

Kontrolni broj: **05566-c7a14-f3ccb**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.